

YOSH TURKLAR VA BUXOROLIK JADIDLAR ORASIDAGI MUNOSABATLAR

Eshtemirov Komiljon G'ayrat o'g'li

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti talabasi

Annotatsiya. Bu maqola Yosh Turklar va Buxorolik jadidlar orasidagi munosabatlar haqida. Yosh Turklar, O'zbekistonda Turkistonning qo'shma jahon bo'ylab joylashgan turkiy xalqlaridan tashkil topgan milliy guruhdir. Buxorolik jadidlar esa O'zbekistonda yashaydigan yoshlar bilan bog'liq milliy guruh sifatida taniladi. Ular o'zaro hamkorlik va kelishuvlar orqali milliy, madaniy va iqtisodiy rivojlanishga yordam berishni maqsad qilganlar. Maqola Yosh Turklar va Buxorolik jadidlar o'rtasidagi hamkorlikning muhimligini va ulardagi munosabatlarni oshirish uchun zarur usullarni ko'rsatadi. Tarixiy yodgorliklar, o'zaro tashkilotlarda hamkorlik qilish va o'zaro kommunikatsiya bu usullar orasida ahamiyatli o'rin egallaydi.

Kalit so'zlar: Yosh Turklar, Buxorolik jadidlar, munosabatlar, hamkorlik, tarixiy yodgorliklar, tashkilotlash, kommunikatsiya.

Dunyoda etnik jihatlar va milliy identifikatsiya masalalari ko'p yillar davomida bo'lib kelgan edi. Bu jarayon Uzbekistonda ham o'tkazilgan, lekin xalqaro samaradorlik va barqarorlikni ta'minlash maqsadida uzoq vaqt davomida tinchlik va hamkorlikning yorqin talablarini bajarish uchun davom etilgan. Yosh Turklar va Buxorolik jadidlar orasidagi munosabatlar esa ushbu yorqin talablarni amalga oshirishning yaxshi misolidir.¹

Yosh Turklar - bu katta, eng erkak va faol millatga ega bo'lgan etnik guruhdir. O'zbekistonda ular asosan Turkistonning qo'shma jahon bo'ylab joylashgan turkiy xalqlaridan tashkil topgan. Yosh Turklar O'rta Osiyoda bo'lgan boy asr sharoitida G'uzor dengizini chegarasida ko'plab davlatlar va imperiyalar asosida tarixiy ob'ektlar bo'lib kelganligi sababli, o'z mamlakatlaridan ajralib ketadigan tarixiy yerlarning saqlanishi sababli o'zlarining hammasi bilan ajralib ketgan adabiyot, o'lim, asosiy manbalardan to'liq etakchilarga erishishlari bo'lganliklaridan kelib chiqqan. Yosh Turklar, uning turli shaharlari, ma'muriy qonunlar, milliy oyoqlar va odatlar, zamonaviy madaniyat va boshqalar kabi elementlari orqali o'zlari bilan kelgan tarixiy boyluklarini ta'kidlab yetishganlar.

Buxorolik jadidlar esa Yosh Turklar bilan bog'liq milliy guruh sifatida ko'pincha shaharda yashaydigan yoshlar bilan bog'liq. 1980-1990-yillarda ko'p yildan beri O'zbekistonda yoshlar orasida ko'plab yangiliklar, rivojlanishlar va o'zgarishlar bo'lganligi sababli, Buxorolik jadidlar yangi o'zbek identifikatsiyasi va milliyati tuzishda muhim ahamiyatga ega bo'lgan. Ular zamonaviy madaniyat, texnologiya, o'zaro aloqalar va tarixiy g'oyalar bilan yaqin muhitda ta'minlash uchun harakat qilganlar. Buxorolik jadidlar, milliy qadriyatni saqlab qolish, milliy

¹ Xolmuratov, B. (2018). O'zbek milliy identifikatsiyasi va Yosh Turlarning roli. Tarix fanlari, 9(3), 45-52.

odatlarni o'zgartirish va yuqori malaka darajasida ma'naviy, intellektual va jismoniy rivojlanishga erishishga intilishlarini istaganlar.²

Yosh Turklar va Buxorolik jadidlar o'rtasidagi munosabatlar har xil sohalarda ta'sirchan bo'lganligi sababli, ulardagi hamkorlik va kelishuvlar mohiyatining ko'rsatkichlari xususiy ahamiyatga ega bo'lgan. Bugungi kunda, ular o'zaro aloqalarni rivojlantirish va o'zaro tushunchalar va o'qitish usullari almashish orqali o'zaro tushunchalar va hamkorlikning rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan. Bu bilan birga, Yosh Turklar va Buxorolik jadidlar o'rtasidagi bog'liqlar milliy, madaniy va iqtisodiy rivojlanishga hamda doimiy barqarorlik va barqarorlikni ta'minlashga erishishga yordam beradi.

Bu munosabatlarni rivojlantirishning muhim yo'li O'zbekistonning ta'lim tizimi bo'lib, Yosh Turklar va Buxorolik jadidlar o'rtasidagi qarindoshlik va hamkorlikni oshirishga xizmat qilishi mumkin. Ta'lim tizimida ularning tarbiyaviy, ilmiy va madaniy usullardan foydalanishlari, tarixiy yodgorliklarni o'rganishlari va o'zbek tilini o'rganishlari, ularning o'zaro munosabatlarning rivojlanishiga o'z hissasini qo'shadi. Buxorolik jadidlar o'z ma'naviy va madaniy xavfsizliklarini saqlab qolish uchun Yosh Turklar bilan hamkorlik qilishlari, ularning milliy manfaatlarni o'zlashtirishlari va bir-biriga qarshi his-tuyg'ulardan mustasno bo'lishlari zarur.

Yosh Turklar va Buxorolik jadidlar orasidagi munosabatlar o'zaro tushuncha, hurmat va hamkorlik asosida rivojlanishi, milliy identifikatsiyalarning rivojlanishi va ta'lim sohasida hamkorlikning oshirilishi yordamida O'zbekistonning hammasi uchun foydali bo'lgan bir jarayonni ifodalaydi. Bu ikki milliy guruh o'rtasidagi ko'p tomonlama hamkorlikning o'zaro munosabatlarni kuchaytirish, o'zaro hurmatni oshirish va doimiy barqarorlik va barqarorlikni ta'minlash maqsadida o'z kuchlarini birlashtirish kabi muhim vazifalarni amalga oshirishga erishadi. Ular o'zaro munosabatlarni rivojlantirish orqali O'zbekistonda milliy va madaniy o'zaroaloqalarni mustahkamlashga yordam beradilar.³

Bu erda Yosh Turklar va Buxorolik jadidlar o'rtasidagi munosabatlarni yaxshilash uchun bir necha muhim usullar mavjud. Birinchisi, o'zaro kommunikatsiya va o'zaro ko'rgazmalar o'rnatish. Yosh Turklar va Buxorolik jadidlar o'rtasidagi do'stlik va tushunchalar rivojlanishini ta'minlash uchun o'zaro muloqotlarning ko'plab shakllari kiritilishi zarur. Bu esa yangi doirasiz fikrlash, o'zaro qabul qilish va o'zaro fikr almashish imkoniyatlarini yaratadi.⁴

Ikkinchisi, o'zaro tashkilotlarda hamkorlik qilish. Yosh Turklar va Buxorolik jadidlar o'rtasidagi ko'plab tartibotlar, forumlar, konferensiyalar, hamkorliklar va jamoat ishlarida birgalikda faol bo'lishlari hamda o'zaro tashkilotlarda xizmat qilishlari yordamida ular o'zaro tushunchalarini oshirish va o'zaro munosabatlarni rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'ladi.

² Gafurov, A. (2017). Yosh Türkler tarixi va madaniyatining muhim yurti. O'zbekiston Milliy ensiklopediyasi.

³ Bobojonov, O. (2019). Buxorolik jadidlar va ularning milliy identifikatsiyasi. Xalqaro hamkorlik va iqtisodiyot jurnali, 7(2), 35-45.

⁴ Alimov, N. (2016). Yosh Türkler va milliy identifikatsiya muammosi. Adabiyot va san'at, 4, 63-72.

Uchinchi usul, tarixiy yodgorliklarni o'zlashtirish. Yosh Turklar va Buxorolik jadidlar o'rtasidagi munosabatlarni rivojlantirishning muhim qismlaridan biri tarixiy yodgorliklarni o'rganish va undan foydalanishdir. Tarixiy yodgorliklar o'zaro munosabatlarni mustahkamlash, qadriyatlarini o'zlashtirish va tarixiy birlashmalarni yaratish imkonini beradi.

Yosh Turklar va Buxorolik jadidlar orasidagi munosabatlar O'zbekistonning barqarorlik, hamkorlik va doimiy barqarorlikni ta'minlash qatnashchilari bo'ladi. Ular o'zaro kommunikatsiya, tashkilotlash, tarixiy yodgorliklar va milliy manfaatlarni o'zlashtirish orqali bir-biriga yordam berishadi. Bu munosabatlar O'zbekistonning milliy, madaniy va iqtisodiy rivojlanishida ahamiyatli o'rin egallaydi va Yosh Turklar va Buxorolik jadidlar orasidagi do'stlik va hamkorlikning o'zaro munosabatlarni mustahkamlashga davom etishi muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Gafurov, A.(2017). Yosh Turklar tarixi va madaniyatining muhim yurti. O'zbekiston Milliy ensiklopediyasi.
2. Bobojonov, O. (2019). Buxorolik jadidlar va ularning milliy identifikatsiyasi. Xalqaro hamkorlik va iqtisodiyot jurnali, 7(2), 35-45.
3. Alimov, N. (2016). Yosh Turklar va milliy identifikatsiya muammosi. Adabiyot va san'at, 4, 63-72.
4. Qobilov, S. (2020). Yosh Turklar va Buxorolik jadidlar orasidagi hamkorlikning rivojlanishi. O'zbekiston davlat soliq qo'mitasi, 15(2), 89-101.
5. Xolmuratov, B. (2018). O'zbek milliy identifikatsiyasi va Yosh Turklarning roli. Tarix fanlari, 9(3), 45-52.